

باتور ملت

(د سليمان لايق قصيده چې د كوزې پښتونخوا شاعر، غني خان ته يې ليكلې)

Ketabton.com

اېډېټ او برېښنايي کول: احسان علي شفيق او زرغونه علي

قصيده

دا زمونږ د سترگو وړاندې «غني» گوره څه تيريرې؟
يو باتور ملت غر قيرې، يو مضبوط وطن نړيرې
يوه دنيا د برم بډل، يوه دنيا د ميرنيو
دغروب په لوري درومي، د تاريخ له پاڼو لويرې
پاس دستورو رانه څاڅکي، راته ښکاري اوښکې اوښکې
د آسمان په شنو غومبرو، لارې لارې را بهيرې
سر چې ږدمه په سر وپردي، هيبتناک غرونه اورم
ته وا ځمکه په منځ دوه شوه، افغاني وطن ډوبيرې
يا آسمان زمونږ په وير کې، ښکته پرپوته په ځمکه
يا قيامت په ځمکه جوړ شو، ولاړ غرونه هواريرې
«ايمل» رپردي په لحد کې، له غصې دزړه په تبه
چې مغل په خيبر وخت، افریدی لا نه پوهيرې
د شنلې پر ځای له دښتو، تېرې تورې زرغونيرې
د اوبو پر ځای له غرونو نه سرې وينې را بهيرې
د باران پر ځای له ورېځو، تندرونه را کوزيرې
د رحمت پر ځای له هسکه، غضبونه نازليرې
"شمر" ښکته پورته دانگي، سترگې رډې توره کښلې
نه يې سترگې له چا سوځي، نه يې شرم له چا کيرې
«زينب» چيغې کړې چې ربه، ته لا څه ته ورته گورې
د «حسين» په زخمي زړه کې، د يزيد خنجر ځليرې

څه بې پته شوو جنگونه، څه بې هوډه شوو ننگونه
تو لعنت په دې شملو شه، لا دي جگې نه شرميرې
دا د چرگ لکۍ ته ورته، شملې واچوئ په مخکه
دا د شرم او ماتې نښې، پښتنو ته نه ښايېږي
شمله هغلته شمله وي، چې په نر باندې وي لکه
اوس په هر کدو جگيرې، اوس په هر اجرا ښورېږي
خدايه دا دې څه را وکړه، چې يو نر دې راپرېښود
هر کمره ته چې تکیه شوو، لکه شگه را شريږي
يو «ميرويس» په مونږ کې نشته، چې گرگين لارې ته سم کړي
يو «شيرشاه» راپورته نه شو، چې مغل ته ودرېږي

پروني ملا ته گوره، چې ټوک خور وو سقاط خور وو
اوس چې خصم دافغان شو، په سرو زرو کې ډوبيرې
لويه خيته غټه کونه، نری پښې بېره ريره
ويته خوله بې شرمه سترگې، لکه مچ هرڅه کې لويږي
متکور ماغزه د تيرې، بې فرهنگه بې ادبه
چې تبليغ کوي نڅيرې، چې قران لولي ششنيږي
په اسلام کې لارې باسي، زمور د خاورې بر بادی ته
دين اخوان ته يو دکان دی، چې هر څه په کې خرڅيرې

دا دې څه بلا اخته کړه، زمونږ په دې بد مرغو خلکو
نه له تا څخه ډارېږي، نه له دوی څخه شرمېږي
اوس چه حکم د ملا شو، دکابل په پاچاهي کې
هر ساعت په چا ور دانگي، هره ورځ په چا وړلوېږي
د افغان په قتل اخلي، سره پوندونه شنې ډالږې
پښتو پرېږده چې ترې تللې، له ايمان سره خرڅېږي
باندې سپين په منځ کې تور دی، نگه اور دی نگه اور دی
په هر تار کې يې د ږيرې، شيطان سپور دی او نڅېږي
هر چړی په چر چوبي کې، پاچاهي خوبونه ويني
انگريزی لنچر په غاړه، په لار ځي ته وای نڅېږي
چې پرون يې دمولې، رڼې خاورې خوسکو ته
اوس په بره پښتونخوا کې، په انسان باندې سپرېږي
زما زړه پولی پولی دی، زما سا لمبه لمبه ده
چې دا توره خپکۍ به؛ له مونږ کله پور ته کېږي
جهاد لوبنی د فساد شو، مولانا صاحب جلااد شو
دين دولت دواړه برباد شو، د ده زړه لانه سپرېږي
زمونږ کور دشرارت شو، افغاني وطن غارت شو
دا زمونږ د سترگو وړاندې، «غني» گوره څه تيرېږي
مونږ زغمل چې رانه لوټ شي، څه چې شته دي بې ناموسه
تورې خاورې مو په خوله شه، اوس هغه رانه لوتېږي
د يوې مياشتې تازه ناوې، دشهيد پر قبر ژاړي
وايي کوم جهاد ته مړ شوې، ځواب ووايه چې ځنډېږي
تا چې سر په چا دو کې، هغه غواړي چې ما لوټ کړي
ماور بولي هغه ځای ته، چې شيطان ځنې شرمېږي
زه چې ستا له غمه ژاړم، هغه څاري زما سترگې
سر را پورته که شهیده، ارمانونه دې رژېږي
افغاني درنې بيبيانې، چې په پت عزت خوندي وې
د جهاد تر بيرغ لاندې، برينډېږي ليلا ميږي
هر عرب خريدار شوی، زمونږ د خوندو او خور لڼو
مولانا صاحب يې پلوري، نه شرمېږي نه ځورېږي
تر څارويو وړيا شوې، پښتنې په مېندوي کې
دڅارويو هم څه دود وي، چې په چا باندې خرڅېږي

رښه دا لا څه تالان دی، چې په خپل وطن یې وینم
چې خپل سپي په پردی ننگه، افغانانو ته غیږیږي
چې له زړه د «کنشکا» نه، شنې لوڅې ځي آسمان ته
چې جمرود د سرو په بلخ ې، د «یما» له سره لویږي
"گرگین" ویوست تېغ د سټې، د افغان ننگي کهول ته
د «میرویس» لیڅه بېواکه، تېرې تورې ته غځیږي
په لاس نه ورځي بې خاورو، نه یې تېغ نه یې لښکر شته
هم لښکر هم یې تېغونه، د وطن پر ضد جنگیږي
خدایه څرنگه بدل شوو، د افغان درانه خویونه
په هر چا چې مونږ تکیه شو، پر پردیو پلورل کیږي
د وطن په حق کې نه کا، تش د خیر یوه خبره
خو د خپل مطلب د پاره، د هر سپی پښو ته لویږي
په هر ځای چې باران راشي، زمونږ خره یوسي له مخې
په هر خوږ چې سیلاب وځي، زمونږ وره ته را سمیږي
په هره سیمه چې برېښنا شي، تندر پرېوځي زمونږ په کلي
په هر رود چې توفان راشي، زمونږ کور ته راسیږي
په ډالرو باره شوي، که غلجی که دورانی دی
پښتانه او پښتو دواړه، هسې ښکاري چې ختمیږي
د احمد په گور یې تو کړې، تورې نارې د ینکیو
دا چې پلار له گریوان نیسي، دا چې وروڼو ته گواښیږي
مونږ ته ټول جهان دوزخ دی، چې وطن مو په کې نه وي
مونږ ته هر وطن سقر دی، چې افغان په کې ځوریږي
مونږ ته هر "شابه" پیغور دی، چې دشمن یې راته وایي
مونږ ته هر سلام لعنت دی، چې په سپکه په مونږ لویږي
مونږ ته هر گوله مرگی دی، چې دبل په ست یې ژوو
مونږ ته هر گوټ هلایل دی، چې د بل جام نه تویږي
مونږ ته هر مشر دشمن دی، چې په مونږ یې رحم نشي
مونږ ته هر افغان پردی دی، چې پردی سره یو کیږي
مور ته هر ملک تلک دی، چې زمونږ په سر روپی خوري
مور ته هر ملا بلا دی، چې په خلکو نه رحمیږي

جگې جگې ساقې راشه، پس له عمره را پخلاشه
په چوپتيا کې مو غوغا شه، چه مجلس را نه سپريږي
د ځوانۍ نوبت مې تېر شو، کوم چې تېر شو هغه هېر شو
اوس را ونيسه دا پاتې، چې قطار رانه تيریږي
که مطرب او رباب نه وي، که مستي او شباب نه وي
که د مينې عذاب نه وي، عمر بد کړې چې اورديږي
هوښياري يوه تنهائي ده، تنهائي يوه تباهي ده
په ترخو اوبو مې ډوب کړه، گنې زما جاله ډوبیږي
په مستۍ کې را چارپېر کړه، يوه کېږدی دخورو څنو
چې شپې ورځې را نه تښتي، چې کاروان را نه بېلېږي
د پسرلي په شکلې ياد، جام ته تويې کړه سکروټې
چې گلونه را ته ژاړي، چې خزان راته گواښیږي
دځوانۍ په باغ مې راغله، دزړښت دمانښام لړه
پيالې ډکې کړه له مخې، عمر تښتي نه ودریږي
ساقې ستړی يم له ژونده، لږ مې خلاص کړه له دې بنده
گنې وژني مې دا تنده، چې گړی گړی زیاتتیري
هومره راکړه چې پې ورک کړم، سر له پښو، پښې له سره
چې «غني» (۱) را څخه تښتي، «بېنوا» (۲) رانه پتیري
چې خورې صحرا ته ووځم، لېونی د لېونیو
چې مستي را کې نڅیږي، چې جنون راته خنديږي
چې مرغان د خړو دښتو، راته ووهي وزرې
چې زرگان راته غریږي، چې هوسی را ته پنډیږي

نه، نه خوشې ټوکه نه ده، «غني» لږ ورته دمه شه
دا خوب وړي را وينبيري، دا پرېوتې را پاڅيري
گومان مکره چې خالي شوه، د ساقې مينا له ميو
لا د تاک په تاخانو کې، د انگور بښېنې ډکيري
لا رباب سور شوی ندی، لا تش دوه دوره اوښتي
لا ساقې نوې راغلی، لا رندان نوې گرميږي
لا دځمکې تل کې اېشي، تللې وينې دځلميانو
لا د دې تودو خاورو، سره گلونه را غورږيري
لازمونږ په ارادو کې، عشق د مېچو غلی نه دی
شپه که هر څه توفاني ده، چراغونه لا بليږي
لا وطن خلک را بولي، د ميرانو معرکو ته
لا هغه ژني ژوندي دي، چې تر هوډه قربانږي
لا خورږيري نيمو شپو کې، دتوفان غاورې چيغې
لا د غرو له جمدرونو، سيلاوونه راکوزيږي
لا د وينو واټ پرانيستی، ليونتوب دی ليونو ته
لا په پښو کې دمستانو، ځنځيرونه سره شليږي
لا د مځکې تناوونه، لاره باسي زلزلوته
لا په باد او برېښنا کې، گردشونه را رسيږي
لا د رزم گرمي شته ده، زمونږ په مټو کې د ننه
لا زمونږ په پښتون زړه کې، د«ايمل» وينه چليږي
لا په جنگ د تخت او بخت کې، زمونږ لوبه ختمه نده
لا همت د«شیر شاهي» ته همایون له آسه لوېږي
لا د لوړو وريځو شا ته، عقابان وهي وزرې
لا په هسکو سر درو کې، افغاني زمري غورږيري
لا دخپلې خاورې مينه، مونږ ته وايي چې را پاڅئ
لا خوب وړي دپېړيو، له خوبونو را وښيږي
لا زمونږ په کلا گانو، پښتني حيا خوره ده
لا زمونږ په دروازو کې، غيرتونه پا ل کيږي

دا به بيا يوه غوغا شي، لکه څاڅکی په څپو کې
يو سرکښه ياغي سيند شي، سمندر ته به رسيږي
دا به بيا سپېدې خوږې کي، د اطلسو پالنګونه
د بلورو په بیدیا به، رود د وینو را خوټیږي
دا به بيا په لمر لويډو کې، د مرغانو سيل له ورايه
لکه سور بيرغ د فتحې، په سرو وړانګو کې رپيږي
دا به بيا زمزم ته رسي، د بيدياوو جل وهلي
دا به بيا په جل وهلو، د رحمت باران ورپيږي
دا به بيا په مخه دانګي، دا زمونږ جنګي آسونه
دا به الوزي له کندو، دا به لوړو ته رسيږي
دا به اچوي له سويو، سرې سکروټې په تکل کې
دا به رسي تر هدفه، دا به خامخا برپيږي
دا به بيا اباسين اېشي، ډوبوي به تورې کونې
تور پنجاب به وهل کيږي، له بنسټه به نړيږي
دا به بيا لنډې مستيږي، تن به باسي له بستره
پښتانه به را پاڅيږي، پښتونخوا به آزاديږي
دا به بيا د « احمد » چيغې، رپرډوي د لاهور مراندې
دا به بيا په کراکړ کې د « بيربل » ژامې ماتيږي
دا به بيا « سيدال » راباسي، د مرګ توره په غوجرو
آخوندان به ترينه تښتي، امامان به ترې پټيږي
دا د قم چريان به پوه شي، چې افغان د کار په ننگ کې
خپل پور نه پرپرډي پردي ته، دا تقدير دی نه بدلپيږي

پای

Contacts: m.facebook.com/zarghoon.ali

m.facebook.com/m.ihsan.ali.shafiq

Mobile number: 0770859047

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**